Trandafir Jurjovan, Folclor muzical românesc din Ovcea, Societatea cultural-artistică Steaua, Ovcea 1983, 431 str. + 16 tabli.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

U uvodnoj studiji autor daje nekoliko podataka o naselju Ovča kraj Pančeva, kao i o njenim meštanima, sa geografskog, istorijskog, demografskog, lingvističkog i društveno-kulturnog aspekta i izlaže folklorne kategorije koje srećemo u muzičkom folkloru Ovče. Tekst uvodne studije preveden je u celosti na srpskohrvatski, a ukratko je izložen u rezimeu na engleskom.

Izuzev uspavanki, koje nisu obuhvaćene u ovom radu, autor predstavlja gotovo sve folklorne kategorije koje se mogu sresti i u muzičkom folkloru Rumuna iz Vojvodine, i to: dečiji folklor, obredne i običajne pesme i igre – dodole, kolede, vertep, klocalica, smrt i sahrana - tuženje i predika, svadba i svadbeni običaji, epske pesme [balade], lirske "svakodnevne" pesme i igre. Kao aneks teoretskim razmatranjima autor prilaže: pregled muzičkih lestvica, rečnik sa tumačenjem dijalektalnih reči, indeks građe po folklornim kategorijama, indeks kazivača po azbučnom redu, fotografije i bibliografiju. Predgovor zbirci napisao je prof. Radu Flora sa Univerziteta u Beogradu.

Sa metodološke tačke gledišta, pored karakterističnih podataka o običajima, autor izlaže i podatke o morfološkim elementima teksta i muzike, kao što su: tematika i pojedine stilske osobenosti, sistem versifikacije, tonski sistemi, muzička forma, ritam i, obično, stil izvođenja.

O bogatstvu i raznovrsnosti muzičkog folklora iz Ovče govori nam i podatak da je Trandafir Žuržovan ličnim istraživanjem u ovom mestu, objavljenim 1963, 1973, 1974. i 1980-82. godine, velikim svojim zalaganjem sakupio 265 pesama i igara, od kojih je objavio 208 melodija u ovoj zbirci. Od tih pesama izdvajaju se - kako tematski tako i sa muzičkog stanovišta - balade, kao jedna reprezentativna folklorna kategorija ovčanske vokalne tradicije. To se da lako zaključiti iz bogatog i raznovrsnog književnog sadržaja objavljenih balada, kao i na osnovu varijeteta tonskih sistema, od prepentatonskih do tonalnih sistema, inače tipične muzičke strukture ne samo u baladama vojvođanskih Rumuna već i u strukturi "svakodnevnih" rumunskih pesama iz Banata.

U celini gledano, rumunske narodne pesme i igre obuhvaćene u ovoj monografiji predstavljaju dragocen folklorni materijal naročito za produbljivanje budućih etnomuzikoloških istraživanja kod Rumuna u Vojvodini, imajući u vidu činjenicu da se brojne pesme iz ove zbirke mogu sresti danas i u drugim mestima iz Banata sa rumunskim življem.

Na kraju ovog informativnog prikaza treba istaći da posebna zasluga za objavljivanje ove knjige pripada kako autoru Trandafiru Žuržovanu tako i amaterima Kulturno-umetničkog društva Societatea cultural-artistica "Steaua" iz Ovče, mesta nedaleko od Beograda, koje je kao izdavač omogućilo objavljivanje do sada prve monografije o muzičkom folkloru Rumuna u Jugoslaviji.

NICE FRACILE

Dimitrije O. Golemović, Dvoglasno pevanje novije seoske tradicije u Srbiji, izdanje autora, Beograd 1981, 52 + CXXV str.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

-

Prema naslovu rada mogao bi se očekivati presjek različitih tipova dvoglasja u repertoaru novije glazbene tradicije u selima Srbije. Međutim, terminom "dvoglasno pevanje novije seoske tradicije" autor obilježava samo jedan od tipova dvoglasnih oblika, posebnih karakteristika - homofono dvoglasje, staro "oko stotinjak godina", u kojem drugi glas